

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) แบบศึกษาสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง (The Randomized Control-Group Pretest-Posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามลของการเตรียมมารดา ก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรก โดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ต่อความวิตกกังวลของมารดา โดยมีรูปแบบการทดลอง ดังนี้

R	O ₁	X	O ₂
R	O ₃		O ₄

O ₁	หมายถึง	ความวิตกกังวลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มที่ได้รับ การให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ก่อนการเข้าเยี่ยมบุตรครั้งแรก
O ₂	หมายถึง	ความวิตกกังวลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มที่ได้รับ การให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ขณะเยี่ยมบุตรครั้งแรก
O ₃	หมายถึง	ความวิตกกังวลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มที่ได้รับ การให้ข้อมูลตามปกติ ก่อนการเข้าเยี่ยมบุตรครั้งแรก
O ₄	หมายถึง	ความวิตกกังวลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มที่ได้รับ การให้ข้อมูลตามปกติ ขณะเยี่ยมบุตรครั้งแรก
X	หมายถึง	การเตรียมมารดาสำหรับเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกด้วยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย
R	หมายถึง	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองหรือกลุ่มควบคุม (Random assignment)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ มารดาทารกคลอดก่อนกำหนด ที่มีบุตรเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ มารดาทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีบุตรเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด โรงพยาบาลรามาริบัติ ประกอบด้วย หอผู้ป่วยบำบัดวิกฤตทารกแรกเกิด และ หอผู้ป่วยบำบัดพิเศษทารกแรกเกิด (เด็ก 4) โดยกำหนดคุณสมบัติของการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria) ดังนี้

1. ทารกคลอดก่อนกำหนดไม่มีภาวะพิการแทรกซ้อน
2. มารดาไม่เคยมีประสบการณ์การคลอดทารกก่อนกำหนดมาก่อน
3. มารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดต้องแยกจากกันทันทีหลังคลอด โดยที่มารดาเข้ารับการรักษาที่หอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอด และยังไม่เคยเข้าเยี่ยมบุตรมาก่อน
4. มารดาไม่มีปัญหาการได้ยิน การมองเห็น การพูด สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ดี มารดายินยอมและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกตามสะดวก (Convenience sampling) จากเวชระเบียนของทารกคลอดก่อนกำหนดที่หอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด โรงพยาบาลรามาริบัติ และเพิ่มประวัติของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนด ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. จับฉลากให้กับมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดรายแรก เพื่อจัดกลุ่มให้กับมารดาว่าเป็นกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง (Random assignment) ต่อจากนั้นจะพิจารณามารดารายต่อไปที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้มีลักษณะใกล้เคียงกันในเรื่องระดับความรุนแรงในการเจ็บป่วยของทารก เนื่องจากทารกที่ตัวเล็กและมีน้ำหนักตัวน้อยมาก มักจะมีอาการและภาวะแทรกซ้อนรุนแรงกว่าทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีขนาดใหญ่กว่าและมีน้ำหนักมากกว่า (พัญญ พันธ์บูรณะ และ จันทนา พันธ์บูรณะ, 2549) การรักษาที่ทารกได้รับโดยเฉพาะในเรื่องของการหายใจจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกพิจารณาจากการรักษาที่ทารกได้รับ คือ การได้รับออกซิเจนแบบ ครอบศีรษะ (O₂ Box) การใช้เครื่องช่วยหายใจชนิดผ่านทางจมูก (Nasal CPAP) และ การใช้เครื่องช่วยหายใจชนิดผ่านทางปาก/ท่อหลอดลมคอ (ETT)

3. เมื่อพิจารณามารดา รายใหม่ แล้วพบว่ามารดามีคุณสมบัติใกล้เคียงกับมารดา รายแรก ที่ได้รับการจับฉลากเข้ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลองไปก่อนหน้านี้แล้ว จะจัดให้อยู่คนละกลุ่มกัน (Matched pair) แต่ถ้ามีคุณสมบัติแตกต่างกัน จะทำการจับฉลากเพื่อคัดเลือกเข้ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลองอีกครั้งเพื่อรวมมารดา รายต่อไปที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน เพื่อควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน และให้กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากที่สุดทั้ง 2 กลุ่ม ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ดังนั้น ควรมีขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยที่สุดกลุ่มละ 20-30 คน (Polit and Hungler, 1999) จากการดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 – เดือนเมษายน 2554 พบว่า มีการเกิดทารกคลอดก่อนกำหนดในโรงพยาบาลรามาริบัติไม่มากนัก ทำให้สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้เพียง 36 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 18 คน โดยแสดงข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนด ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว การรักษาที่ทารกได้รับ และน้ำหนักแรกเกิดของบุตร

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มควบคุม (N = 18)		กลุ่มทดลอง (N = 18)		รวม (N = 36)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ (ปี)						
15 – 20	2	11.1	0	0	2	5.6
21 – 25	1	5.6	2	11.1	3	8.3
26 – 30	6	33.3	2	11.1	8	22.2
31 – 35	7	38.9	9	50.0	16	44.4
35 – 40	2	11.1	5	27.8	7	19.4
2. ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	1	5.6	1	5.6	2	5.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	11.1	0	0	2	5.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	27.8	5	27.8	10	27.8
ปริญญาตรี	9	50.0	10	55.6	19	52.8
สูงกว่าปริญญาตรี	1	5.6	2	11.1	3	8.3

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนด ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว การรักษาที่ทารกได้รับ และน้ำหนักแรกเกิดของบุตร (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	กลุ่มควบคุม (N = 18)		กลุ่มทดลอง (N = 18)		รวม (N = 36)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. อาชีพ						
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	11.1	1	5.6	3	8.3
รับจ้าง	6	33.3	0	0	7	19.4
ค้าขาย	1	5.6	1	5.6	1	2.8
พนักงานบริษัท	3	16.7	11	61.1	14	38.9
อื่นๆ	6	33.3	5	27.8	11	30.6
4. รายได้ของครอบครัว (บาท/เดือน)						
< 10,000	3	16.7	0	0	3	8.3
10,001 - 20,000	6	33.3	3	16.7	9	25.0
20,001 - 30,000	1	5.6	2	11.1	3	8.3
> 30,000	8	44.4	13	72.2	21	58.3
5. การรักษาที่ทารกได้รับ						
ออกซิเจนชนิดครอบศีรษะ	7	38.9	7	38.9	14	38.9
เครื่องช่วยหายใจชนิด- ผ่านทางจมูก	4	22.2	4	22.2	8	22.2
เครื่องช่วยหายใจชนิด- ผ่านทางปาก	7	38.9	7	38.9	14	38.9
6. น้ำหนักแรกเกิดของบุตร (กรัม)						
500 – 1,000	5	27.8	7	38.9	12	33.3
1,001 – 1,500	5	27.8	4	22.2	9	25.0
1,501 – 2,000	3	16.7	4	22.2	7	19.4
2,001 – 2,500	5	27.8	3	16.7	8	22.2

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 36 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.4 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 52.8 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 38.9 มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท/เดือน คิดเป็น 58.3 มีบุตรได้รับการรักษาด้วยออกซิเจนชนิดครอบศีรษะเท่ากับเครื่องช่วยหายใจชนิดผ่านทางปาก คิดเป็นร้อยละ 38.9 และมีบุตรมีน้ำหนักแรกเกิดอยู่ระหว่าง 500 – 1,000 กรัม คิดเป็นร้อยละ 33.3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือจำนวน 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ การเตรียมมารดาสำหรับเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกโดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Johnson (1997) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม โดยการศึกษาตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Johnson (1997) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความวิตกกังวลของมารดาที่มีทารกคลอดก่อนกำหนด โดยเฉพาะเมื่อต้องเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดเป็นครั้งแรก มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

การสร้างแผนการสอนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัยแก่มารดา โดยให้ข้อมูลเพียง 1 ครั้ง ตามกรอบแนวคิดของ Johnson (1997) เพื่อเตรียมมารดาก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรก เป็นการบรรยายประกอบสื่อคอมพิวเตอร์ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที โดยมีขั้นตอนการสร้างแผนการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดลักษณะข้อมูลให้ครอบคลุมตามทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Johnson (1997) ได้แก่ ข้อมูลที่เกี่ยวกับการรับรู้ทางประสาทสัมผัสและอาการแสดงที่เกิดขึ้น ข้อมูลที่เกิดขึ้นตามลำดับเหตุการณ์ ข้อมูลที่บอกถึงลักษณะของสภาพแวดล้อม และข้อมูลที่บอกถึงสาเหตุของการรับรู้ทางประสาทสัมผัส อาการ และประสบการณ์นั้นๆ โดยเนื้อหาของข้อมูลที่ให้แก่มารดา ได้แก่ ลักษณะและสภาพของห่อผู้ป่วยเมื่อมารดาเข้าไปภายในห่อผู้ป่วย ลักษณะและสภาพของทารกคลอดก่อนกำหนดที่ปรากฏ การปฏิบัติตนของมารดาเมื่อเข้าเยี่ยมทารก การรักษาที่บุตรได้รับอย่างคร่าวๆ การที่มารดาจะได้รับข้อมูลขณะเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนด จากแพทย์และพยาบาลเจ้าของไข้อย่างละเอียดเกี่ยวกับการรักษาที่บุตรได้รับและเหตุผลในการรักษา ลักษณะและพฤติกรรมการทำงานและการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ในห่อผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด รวมไปถึงสิ่งที่มารดาสามารถปฏิบัติได้ในขณะเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนด

ขั้นที่ 2 เรียงลำดับเนื้อหาของข้อมูลตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อมารดาต้องเผชิญในขณะที่เข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดที่หอผู้ป่วย โดยใช้ภาษาในการบรรยายที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ตามทฤษฎีการควบคุมตนเองของ Johnson (1997)

ขั้นที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด ประกอบด้วย หอผู้ป่วยบำบัดวิกฤตทารกแรกเกิดและหอผู้ป่วยบำบัดพิเศษทารกแรกเกิด (เด็ก 4) เพื่อขออนุญาตถ่ายภาพ บันทึกเสียงและภาพเคลื่อนไหวที่สอดคล้องกับข้อมูลที่จะบรรยายให้แก่มารดาเพื่อเตรียมมารดาก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรก เช่น ภาพนิ่งของสภาพหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด บันทึกเสียงของเครื่องมือ/อุปกรณ์การแพทย์ที่มารดาได้ยิน หรือ บันทึกภาพภาพเคลื่อนไหวของลักษณะการหายใจของทารกคลอดก่อนกำหนดที่มารดาจะได้พบ เป็นต้น โดยภาพถ่ายที่เป็นทารกคลอดก่อนกำหนดนั้น ผู้วิจัยเข้าพบบิดา/มารดาเพื่อขออนุญาต และให้บิดา/มารดาลงชื่อแสดงความยินยอมในหนังสือแสดงความยินยอมให้ถ่ายภาพผู้ป่วย

ขั้นที่ 4 จัดรูปแบบข้อมูลในสื่อคอมพิวเตอร์ที่มีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ประกอบการอธิบาย ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับภาพต่างๆ ที่กำหนดไว้ ซึ่งแผนการเตรียมมารดาก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกโดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับหอผู้ป่วยบำบัดวิกฤตทารกแรกเกิด (NICU) มีจำนวน 54 slides และชุดที่ 2 สำหรับหอผู้ป่วยบำบัดพิเศษทารกแรกเกิด (เด็ก 4) มีจำนวน 50 slides ข้อมูลทั้ง 2 ชุด มีลักษณะของการให้ข้อมูลคล้ายคลึงกัน โดยมารดาแต่ละรายจะได้รับข้อมูลเฉพาะ slide ที่ตรงกับการรักษาของบุตรเท่านั้น มีรายละเอียดดังนี้

การแนะนำตัวผู้วิจัย จำนวน 1 slide, การอธิบายภาพหน้าหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนดและวิธีการเปิดประตู จำนวน 1 slide, การอธิบายประกอบภาพภายในหอผู้ป่วยทั้งบรรยากาศทั่วไป สภาพอากาศ จำนวน 2 slides, การอธิบายวิธีการปฏิบัติตัวก่อนเข้าเยี่ยมบุตร ประกอบภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ได้แก่ วิธีการล้างมือที่ถูกต้องและวิธีการสวมเสื้อคลุม จำนวน 3-4 slides, การอธิบายประกอบภาพสิ่งแวดล้อมภายในหอผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่ภายในหอผู้ป่วย จำนวน 2 slide, การอธิบายวิธีการปฏิบัติตัวของมารดาในการเข้าเยี่ยมบุตร จำนวน 1 slide, การอธิบายประกอบภาพสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์การรักษาต่างๆ ที่อยู่รอบตัวบุตรที่มารดาจะได้พบ และอธิบายสาเหตุของสิ่งที่มารดาได้เห็น จำนวน 7-8 slides, การอธิบายประกอบภาพทารกคลอดก่อนกำหนดเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะเด่นที่มองเห็นได้ชัดเจน และอธิบาย

ประกอบภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับลักษณะการหายใจของทารกคลอดก่อนกำหนด จำนวน 5 slides, การอธิบายประกอบภาพการรักษาพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด ภาพของอุปกรณ์ต่างๆ ที่ติดอยู่กับตัวทารกคลอดก่อนกำหนด พร้อมอธิบายเหตุผลของการได้รับการรักษานั้น ได้แก่ เหตุผลของการใช้เครื่องช่วยหายใจประเภทต่างๆ เหตุผลของการติดอุปกรณ์วัดสัญญาณชีพ เหตุผลของการติดแผ่นโลหะควบคุมอุณหภูมิกาย เหตุผลของการใส่สายให้อาหารทางปาก เหตุผลของการใส่สายสวนสะดือ จำนวน 6-7 slides, การอธิบายประกอบภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวของมารดา ได้แก่ วิธีการเปิดตู้อบ วิธีการสัมผัสทารกคลอดก่อนกำหนด จำนวน 4 slides, การอธิบายประกอบภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงเกี่ยวกับสถานการณ์ที่มารดาจะต้องเผชิญขณะเยี่ยมบุตร ได้แก่ เสียงร้องของอุปกรณ์การแพทย์ จำนวน 2 slides, และการอธิบายวิธีการปฏิบัติตัวของมารดาเมื่อเยี่ยมบุตรเสร็จแล้ว จำนวน 2-3 slides

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยนำรายละเอียดของการเตรียมมารดาสำหรับเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกโดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ซึ่งเป็นการอธิบายจากพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนดและใช้สื่อคอมพิวเตอร์ที่ประกอบไปด้วยภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการอธิบายประกอบสื่อคอมพิวเตอร์ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วยพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการให้ข้อมูลในลักษณะรูปธรรม-ปรนัย จำนวน 4 ท่าน และพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด จำนวน 2 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา การใช้ภาษา ความสอดคล้องของข้อมูลที่ให้กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การลำดับเนื้อหา รูปแบบและความเหมาะสมของสื่อคอมพิวเตอร์ที่ใช้ประกอบการบรรยายข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้รับคำแนะนำดังนี้

1. ควรปรับเปลี่ยนภาษาที่ใช้ในการพูด ให้เข้าใจได้ง่าย ไม่ยาวจนเกินไป
2. ปรับเนื้อหา ให้มีความกระชับมากขึ้น
3. ลดจำนวน slide ลง โดยบางภาพให้ปรับมารวมเป็น slide เดียวกัน
4. ใน slide การให้ข้อมูลเพื่อสอนการปฏิบัติตัวของมารดา ควรเปลี่ยนจากการใช้ภาพนิ่ง เป็นการใช้ภาพเคลื่อนไหว เช่น การสาธิตวิธีการล้างมือ
5. รายละเอียดในการอธิบายเกี่ยวกับโรคมากเกินไป เช่น พยาธิสภาพของภาวะ

ตัวเหลือง ภาวะหายใจลำบากของทารกคลอดก่อนกำหนด เป็นต้น

6. ให้แก้ไขภาพเคลื่อนไหวบาง slide ที่สั่น เนื่องจากอาจทำให้มารดามองเห็นไม่ชัดเจน เช่น วิธีการเปิดตู้อบ เป็นต้น

หลังจากผู้วิจัยนำแผนการสอนและสื่อคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเตรียมมารดาสำหรับเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกโดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรัญญ์ ไปปรับปรุงแก้ไขแล้ว หลังจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (try out) กับมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดลองใช้เครื่องมือ พบว่า มารดาเข้าใจในภาษาที่ใช้เป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีบางคำที่ใช้ภาษาเป็นทางการมากเกินไป ทำให้ยากต่อการเข้าใจ มารดาสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ตามที่ผู้วิจัยอธิบายได้ รูปภาพที่มารดาเห็นมีลักษณะใกล้เคียงกับสิ่งที่มารดาได้พบจริง ระยะเวลาในการให้ข้อมูลมีความเหมาะสมและไม่ยาวนานเกินไป หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้แล้ว ผู้วิจัยนำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้ทดลองจริง

ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ของมารดาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่
อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว และการรักษาที่ทารกได้รับ

1.2 แบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ (STAI Form Y-1) ซึ่งเป็นแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ ของ Spielberger (1983) แปลเป็นภาษาไทยโดย นิตยา คชภักดี และคณะ (2526) มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็นข้อคำถามที่แสดงความรู้สึกทางบวก 10 ข้อ ประกอบด้วยข้อที่ 1, 2, 5, 8, 10, 11, 15, 16, 19 และ 20 เป็นข้อคำถามที่แสดงความรู้สึกทางลบ 10 ข้อ ประกอบด้วยคำถามข้อที่ 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 17 และ 18 โดยผู้วิจัยให้มารดาตอบแบบประเมินด้วยตนเอง แต่ละข้อประกอบด้วยมาตราประเมิน 4 ระดับ คือ ไม่รู้สึกเลย รู้สึกบ้าง รู้สึกปานกลาง และรู้สึกมาก

ไม่รู้สึกเลย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบขณะทดสอบ
รู้สึกบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเล็กน้อยขณะทดสอบ
รู้สึกปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบค่อนข้างมากขณะทดสอบ
รู้สึกมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุดขณะทดสอบ

เกณฑ์ในการให้คะแนนลักษณะของข้อคำถามที่แสดงความรู้สึกทางบวกและทางลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	คำถามที่แสดงความรู้สึกทางบวก	คำถามที่แสดงความรู้สึกทางลบ
ไม่รู้สึกเลย	4	1
รู้สึกบ้าง	3	2
รู้สึกปานกลาง	2	3
รู้สึกมาก	1	4

การคิดคะแนน คิดจากคะแนนรวมของทุกข้อรวมกัน มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20 – 80 คะแนน การแปลผล คะแนนรวมสูง หมายถึง มีความวิตกกังวลสูง คะแนนรวมต่ำ หมายถึง มีความวิตกกังวลต่ำ โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 20-39 คะแนน	หมายถึง	มีความวิตกกังวลต่ำ
คะแนน 40-59 คะแนน	หมายถึง	มีความวิตกกังวลปานกลาง
คะแนน 60-80 คะแนน	หมายถึง	มีความวิตกกังวลสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้นำเครื่องมือไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหาด้วยตนเอง เนื่องจากเมื่อทบทวนวรรณกรรมแล้วพบว่า Spielberger et al. (1983) เคยนำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญไปทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และในกลุ่มทหารเกณฑ์ใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน เมื่อนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ของทั้ง 2 กลุ่มไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีหาปัจจัยความสอดคล้องภายในด้วยวิธีของ Cattell's congruent factors (confactor) (approach, 1996) พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ของความสอดคล้องทุกองค์ประกอบรายชื่อมากกว่า .90 ซึ่งหมายความว่ามีความสอดคล้องกันในการวัดความวิตกกังวลในกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันได้ จึงถือว่ามีมาตรฐาน และเมื่อนำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิทยา คชภักดี และคณะ (2526) เคยผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านแล้ว และแบบวัดนี้เคยถูกนำไปใช้ในงานวิจัยอื่นๆ ได้แก่ อารีย์ บุญบรรณรัตน์กุล (2538); ปาริชาติ ศิลประเสริฐ (2542); สีนีนางู ลิ่มนิยมธรรม (2546), ภรณ์ ปานมัน (2551) ซึ่งใน

แต่ละงานวิจัยได้ทำการทดสอบได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือเท่ากับ 0.88, 0.80, 0.85, 0.84 จึงถือว่าแบบวัดนี้มีมาตรฐานและได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบวัดนี้ไปเสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหาและการใช้ภาษาอีกครั้ง

2. การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญของ Spielberger (1983) ฉบับที่แปลเป็นภาษาไทย โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิธยา คชภักดี และคณะ (2526) ไปทดลองใช้กับมารดาทารกคลอดก่อนกำหนด ที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบวัดความวิตกกังวลได้ค่าความเที่ยง 0.85

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการก่อนทดลอง ขั้นตอนการทดลอง และขั้นประเมินผลการทดลอง

ขั้นเตรียมการก่อนทดลอง

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงร่างวิทยานิพนธ์ และแผนการเตรียมมารดา ก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกด้วยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย เสนอบริการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความร่วมมือในการทำวิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับการอนุมัติจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอเข้าพบหัวหน้าหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด ซึ่งประกอบด้วย หอผู้ป่วยบำบัดวิกฤตทารกแรกเกิด หอผู้ป่วยบำบัดพิเศษทารกแรกเกิด (เด็ก 4) และหอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอด ประกอบด้วย หอผู้ป่วยสูติกรรม 2, หอผู้ป่วยสูติกรรม 3 และหอผู้ป่วยสูติกรรมพิเศษ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวนและคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมการวิจัย รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัยให้กับหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการในหอผู้ป่วยได้ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

3. คัดเลือกผู้ช่วยวิจัย โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอด หรือ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด โดยต้องมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 2 คน โดยมีการเตรียมผู้ช่วยวิจัย ดังนี้

3.1 แนะนำตัวผู้วิจัยแก่ผู้ช่วยวิจัย และแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

3.2 อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยและอธิบายเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ช่วยวิจัย

3.3 อธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนของผู้ช่วยวิจัย ดังนี้ ผู้ช่วยวิจัยจะมีหน้าที่แจกแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญก่อนและหลังจากที่มารดาเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนด โดยการให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญที่หอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอด ขณะที่มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ หากมารดามีข้อสงสัย ผู้ช่วยวิจัยสามารถอธิบายรายละเอียดและความหมายของแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญในแต่ละข้อได้ ซึ่งผู้ช่วยวิจัยได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัยแล้ว โดยที่ผู้ช่วยวิจัยจะไม่ทราบว่ามารดาอยู่ในกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง อีกทั้งผู้ช่วยวิจัยต้องติดต่อประสานงานกับผู้วิจัยในขณะที่ดำเนินการทดลอง เช่น การรายงานให้ผู้วิจัยทราบว่ามารดากำลังเดินทางไปที่หอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด ในขณะที่อธิบายรายละเอียดของการวิจัย ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้ผู้ช่วยวิจัยซักถามข้อสงสัย และทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจนเป็นที่เข้าใจ

4. ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมในเรื่องของสถานที่ในการให้ข้อมูล อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการให้ข้อมูลและเตรียมพร้อมด้านข้อมูลเพื่อเตรียมมารดาสำหรับเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกด้วยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย พร้อมทั้งฝึกทักษะในการพูด เพื่อให้เกิดความชำนาญและไม่ติดขัด

ขั้นตอนการทดลอง

ในขั้นตอนการทดลอง ประกอบด้วย การดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูลของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยค้นหากลุ่มตัวอย่าง โดยการติดต่อประสานกับหัวหน้าและบุคลากรภายในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด โรงพยาบาลรามาริบัติ เพื่อติดตามการรับผู้ป่วยที่เป็นทารกคลอดก่อนกำหนดของหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนดทั้ง 2 แห่ง ประกอบด้วย หอผู้ป่วยบำบัดวิกฤตทารกแรกเกิด และ หอผู้ป่วยบำบัดพิเศษทารกแรกเกิด (เด็ก 4) โดยการสอบถามทาง

โทรศัพท์ทุกวันในช่วงเวลา 7.00-15.00 น. พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วย ทั้งสองแห่งในการติดตามและแจ้งข่าวให้ผู้วิจัยได้รับทราบในกรณีที่รับผู้ป่วยใหม่หลังจากได้ โทรศัพท์ติดตามไปแล้ว

2. เมื่อมีการรับทารกคลอดก่อนกำหนดรายใหม่เข้ามาในหอผู้ป่วย ผู้วิจัยทำการ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยของทารกคลอดก่อนกำหนดและ มารดา จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามวิธีการที่ได้อธิบายไว้ใน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3. หลังจากมารดาคลอด 1 วัน ผู้วิจัยจะสอบถามถึงอาการและความพร้อมของ มารดาในการเข้าเยี่ยมบุตรจากพยาบาลหอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอดในตอนเช้า หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะไปเยี่ยมมารดาที่หอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอดด้วยตนเองในตอนเย็นเพื่อ แนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ และชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาใน การวิจัย แนะนำผู้ช่วยวิจัย และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัยจากมารดาทั้ง 2 กลุ่ม รวมทั้ง อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย เมื่อมารดายินดีเข้าร่วมการวิจัยจึงให้ มารดาลงชื่อแสดงเจตนาเข้าร่วมการวิจัยในใบยินยอมของผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Informed consent form) พร้อมทั้งสอบถามมารดาถึงวันและเวลาที่มารดาจะเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อน กำหนดเป็นครั้งแรก

สำหรับวิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยอธิบายให้มารดาทราบว่า มารดาจะต้องทำ แบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ 2 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 ทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ ที่หอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอด ก่อนเดินทางไปเยี่ยมบุตรที่หอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด เพื่อ ประเมินความวิตกกังวลของมารดา ก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรก และครั้งที่ 2 ทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญที่หอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอด หลังกลับมาจากเยี่ยมบุตร ที่หอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนดแล้ว เพื่อประเมินความวิตกกังวลขณะเยี่ยมบุตร โดยบอกให้ มารดาจำความรู้สึกของตนเองในสถานการณ์ขณะเข้าเยี่ยมบุตรไว้

4. เมื่อถึงวันและเวลาที่มารดาจะไปเยี่ยมบุตรครั้งแรกที่หอผู้ป่วยทารกคลอด ก่อนกำหนด ผู้ช่วยวิจัยจะเป็นผู้ให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ (Pre-test) ก่อนที่ มารดาจะเดินทางมาที่หอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด เพื่อประเมินความวิตกกังวลของมารดา ก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรก ใช้เวลาในการทำประมาณ 15-30 นาที โดยผู้ช่วย วิจัยจะแจ้งให้ผู้วิจัยทราบก่อนที่มารดาจะทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ เมื่อมารดาทำ แบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญเสร็จแล้ว จึงดำเนินการ ดังนี้

4.1 กลุ่มควบคุม

4.1.1 ผู้ช่วยวิจัยแจ้งกับพยาบาลหอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอดให้ติดต่อเจ้าหน้าที่เวรเปลเพื่อพามาตรวจที่หน้าหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด มารดาเดินเข้าไปในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนดด้วยตนเองและได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด เริ่มต้นด้วยการที่พยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนดเข้าไปสร้างสัมพันธภาพกับมารดา การแนะนำตัว พามาตรวจพบกับบุตรที่เตียง/ตู้บ และเริ่มให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตร ตั้งแต่ น้ำหนักตัว อาการ การรักษา การอธิบายอุปกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุตร การแนะนำสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก กฎระเบียบและข้อปฏิบัติขณะเข้าเยี่ยม แนะนำสิทธิในการรักษา การแนะนำให้รู้จักกับแพทย์เจ้าของไข้ และเปิดโอกาสให้มารดาระบายความรู้สึกและซักถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลา

4.2 กลุ่มทดลอง

4.2.1 ผู้ช่วยวิจัยแจ้งกับพยาบาลหอผู้ป่วยสูติกรรมหลังคลอดให้ติดต่อเจ้าหน้าที่เวรเปลเพื่อพามาตรวจที่หอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด เมื่อมารดาเดินทางไปถึงหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด มารดาจะได้พบกับผู้วิจัยบริเวณหน้าหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด หลังจากนั้น

4.2.2 ผู้วิจัยพามาตรวจไปยังห้องให้ข้อมูลเพื่อเตรียมมารดาก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกโดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย ซึ่งเป็นการอธิบายประกอบสื่อคอมพิวเตอร์ที่มีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง รายละเอียดต่างๆ นั้นจะเรียงลำดับตามเหตุการณ์ที่มารดาต้องได้พบโดยเริ่มตั้งแต่เปิดประตูเข้าไปในหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด จนกระทั่งการเยี่ยมครั้งแรกเสร็จสิ้นลง ใช้เวลาประมาณ 30 นาที และตลอดระยะเวลาที่ให้ข้อมูลผู้วิจัยเปิดโอกาสให้มารดาซักถามข้อสงสัยได้ตลอดเวลา

4.2.3 หลังจากผู้วิจัยเตรียมมารดาก่อนเข้าเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรกโดยการให้ข้อมูลแบบรูปธรรม-ปรนัย เสร็จ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้มารดาซักถามข้อสงสัยอีกครั้ง

4.2.4 ผู้วิจัยพามาตรวจกลับไปยังบริเวณที่นัดพบกันหน้าหอผู้ป่วยทารกคลอดก่อนกำหนด เพื่อส่งมารดาเข้าไปในหอผู้ป่วย หลังจากนั้นมารดาจะได้รับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลที่ดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด เช่นเดียวกับกลุ่มควบคุม

ขั้นประเมินผลการทดลอง

หลังจากมารดาทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนด

ครั้งแรกเสร็จแล้ว และต้องการกลับหอยผู้ป่วยสุติกรรมหลังคลอด พยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด ติดต่อเจ้าหน้าที่เวรเปลเพื่อพามาตรวจกลับหอยผู้ป่วยสุติกรรมหลังคลอด ขณะเดียวกันผู้วิจัยจะแจ้งให้ผู้ช่วยวิจัยทราบว่ามารดากำลังเดินทางกลับหอยผู้ป่วยสุติกรรมหลังคลอด ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 5 นาที เมื่อมารดาไปถึงหอยผู้ป่วยสุติกรรมหลังคลอดผู้ช่วยวิจัยจะให้มารดาทำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญ (Post-test) อีกครั้ง เพื่อประเมินความวิตกกังวลของมารดาที่เกิดขึ้นในขณะที่เยี่ยมทารกคลอดก่อนกำหนดครั้งแรก หลังจากนั้นผู้ช่วยวิจัยแจ้งให้มารดาทราบว่าการศึกษาครั้งนี้สิ้นสุดแล้ว พร้อมทั้งแสดงความขอบคุณมารดาที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบวัดความวิตกกังวลขณะเผชิญไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในขั้นตอนต่อไป

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

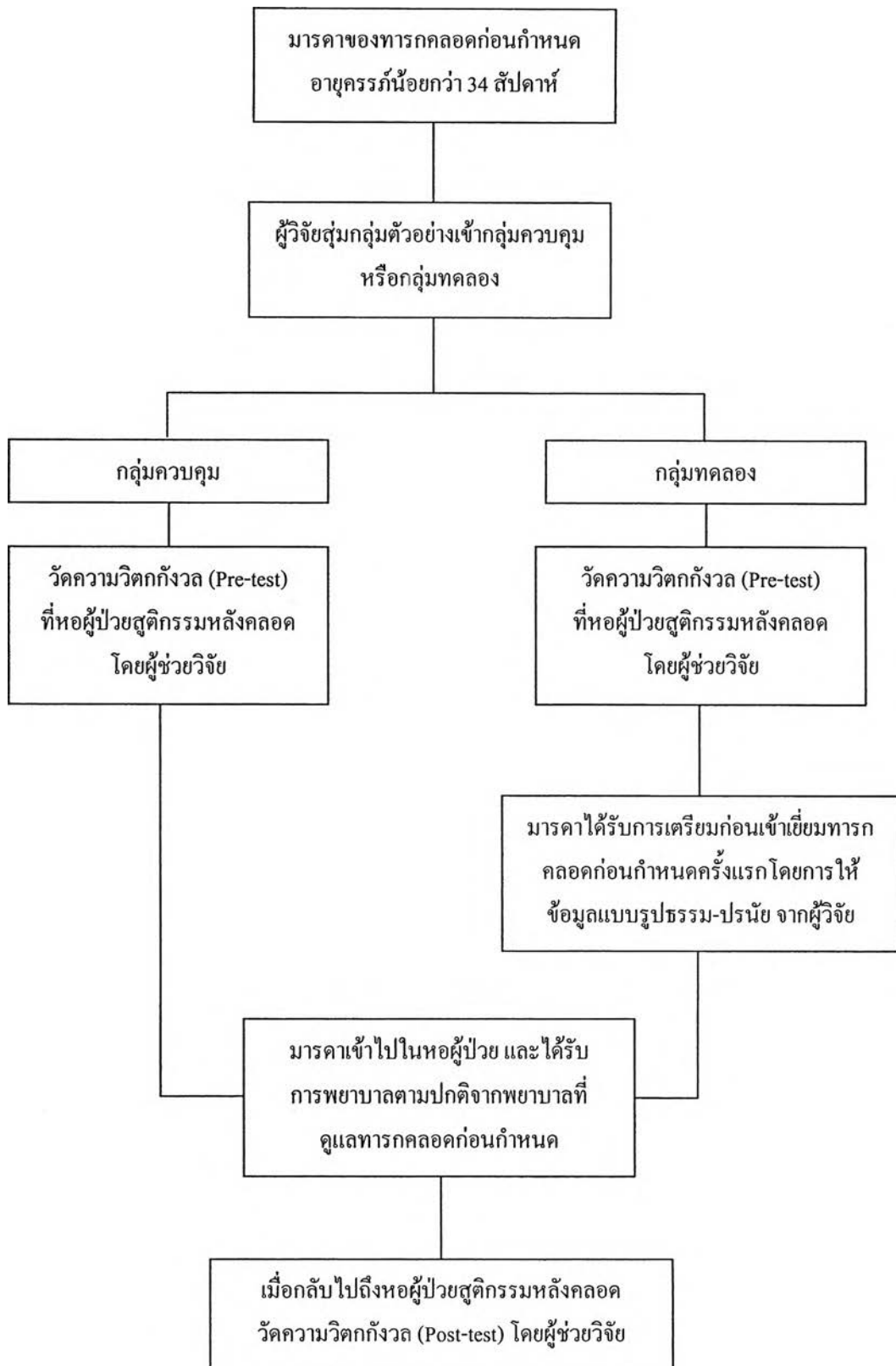
ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยให้คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อพิจารณาและเริ่มดำเนินการวิจัย ภายหลังจากได้รับการอนุมัติ โดยการเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตัวเพื่อสร้างสัมพันธภาพและอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยมีสิทธิ์ในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ได้ตลอดเวลา หากรู้สึกไม่สะดวกหรือรู้สึกท้อใจ โดยไม่ต้องบอกหรืออธิบายเหตุผลใดๆ และในการวิจัยครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการรักษา การให้การรักษาแก่บุตร หรือแม้แต่ตัวของผู้เข้าร่วมวิจัยเอง ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการวิจัยถือเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมโดยไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลที่แท้จริงของมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด หากกลุ่มตัวอย่างสมัครใจเข้าร่วมในการวิจัย จะให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อไว้ในหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยและให้เอกสารรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. แจกแจงความถี่ ร้อยละ ของข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความวิตกกังวลของมารดา ก่อนและหลังการทดลอง
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลของมารดาหลังการ

ทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง (Post-test) โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) โดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลของมารดา ก่อนการทดลอง (Pre-test) เป็นตัวแปรร่วม (Covariate)

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง